

ZGORNJE GORENJSKE

Društvo za cerebralno paralizo

Datum: 16. marec 2015

POROČILO O OGLEDU POZDRAV POMLADI NA GREGORJEVO V TACNU

Gregorjevo je po krivici malce prezrt slovenski ljudski praznik, saj ga zasenči Valentinovo, ki je v bistvu njegov veliko bolj skomercializiran dvojnik. Pravimo, da se na Gregorjevo ženijo ptički, kar delno izvira iz žvrgolenja ptičkov po grmovju in vrtovih, delno pa tudi iz starega običaja, pri katerem so se dekleta na Gregorjevo ozirala v nebo in opazovala ptice, saj je prva, ki jo je dekle opazilo, naznanila, kakšen bo njen mož. O ženitvi ptičkov na

Gregorjevo govori tudi slovenski pesnik Oton Župančič v svoji pesnitvi Duma, ko se spominja otroških dni. Ta nadvse prijeten praznik naznanja pomlad, prebujanje narave in živali, prve tople sapice in pa tudi ljubezen. Smatrajo ga za slovensko verzijo Valentinovega, torej za ponovno priliko, da si zaljubljeni izmenjajo darila ali kako lepo besedo.

Neuradni prvi dan pomladi

Gregorjevo je v času julijanskega koledarja veljalo za prvi dan pomladi, z gregorijanskim koledarjem pa se je ta dan premaknil za 10 dni nazaj. Na Gregorjevo naj bi že nabrekli prvi popki, dnevi postajajo daljši in v zraku bi se morala že čutiti pomlad, kar pa letos trmasta zima zaenkrat še ne dovoljuje.

Gregorjevo vpliva tudi na počutje ljudi

Prebujanje narave vpliva tudi na čustva in počutje ljudi, saj naj bi optimizem odgnal zimsko melanholijo. Čeprav pomlad ponavadi s seboj prinese tudi spomladansko utrujenost, pa je Gregorjevo vedno veljalo za praznik s pozitivno konotacijo, ko ljudje, in predvsem zaljubljeni, ponovno oživijo.

Tradicionalno spuščanje barčic

Po starih šegah so ponekod v Sloveniji na dan sv. Gregorja » vrgli luč v vodo «. Namen tega običaja je bil, da voda simbolično s seboj odnese vse slabo, vključno s skrbmi in zimo. Običaj izhaja iz časa, ko ljudje še niso poznali elektrike. Sveti Gregor, ki je zavetnik rudarjev, zidarjev, učenjakov, študentov, glasbenikov in pevcev, je znan kot prinašalec luči, zato ob njegovem prihodu nekateri obrtniki pri svojem delu niso več potrebovali svetilke. S simboličnim spuščanjem ladjic in metanjem gorečih predmetov v manjši potok so tako obrtniki kot tudi ostali ljudje pozdravili prihod pomladi in sonca. Običaj ponekod obujajo še danes.

V četrtek 12. marca 2015 smo se v popoldanskem času odpravili v Tacen natančneje na vrt Gostilne Košir, kjer Turistično društvo Šmarna gora - Tacen že dvajseto leto na Gregorjevo organizira prireditve Pozdrav pomladi na Gregorjevo. S tem želi ohraniti navade starih tacenskih rokodelcev. Navedene prireditve smo se udeležili tudi člani društva SONČEK Zgornje Gorenjske. Lučke, ki smo jih vrgli v vodo so pravzaprav hišice, cerkvice, fužinice, kozolci in tudi prave umetniške stvaritve iz papirja, kartona in lesa. Na njih ali v njihovi notranjosti so pritrjene svečke, ki svetijo skozi pisano obarvana okna. Sprehodili smo se do levega brega Save pod tacenskim mostom. Ogledali smo si kulturni program s programom kajakašev, potem pa je vsak izmed nas spustil barčico. Simbolično spuščanje ladjic so poznali tudi drugod po Gorenjskem. Ponekod je spuščanje Gregorčkov po vodi pomenilo konec zimske preje. Zadnje desetletje pa se ta šega prenaša v mestna in primestna okolja, tudi v Mengeš in Ljubljano, ter s tem pridobiva zgolj pomen pomladanske šege. Gregorjevo pa na Slovenskem velja tudi za praznik zaljubljenцев ali praznik, ko se ptički ženijo. Stari običaj pravi, da so se dekleta nekoč na Gregorjevo ozirala v nebo. Prva ptica, ki jo je dekle videlo, je naznanila, kakšen bo njen mož. Dobre volje in polni novih vtisov današnjega popoldneva smo se odpravili proti domu.

Namen izleta je bil, da aktivno preživimo prosti čas, se spoznamo med seboj, družimo ter zabavamo, izmenjamo izkušnje, s tem pa želimo invalidnim osebam pomagati pri vključevanju v normalno življenjsko okolje, naučiti jih samostojnega in neodvisnega življenja ter osamosvajanja od staršev, po drugi strani pa pridobivanje novih izkušenj v različnih okoljih in situacijah.

Pripravila:
Vanda Hrovatin

predsednik
Jernej Kocjančič